

2021-05-25

Vi Konsumenter

Genteknik på dagordningen igen

EU-kommissionen har nyligen publicerat en emotsedd rapport *"Study on the status of new genomic techniques under Union law and in light of the Court of Justice ruling in Case C-528/16"*. Nya genomiska tekniker, som den Nobelprisbelönade gensaxen, CRISPR/cas9, kan vara viktiga verktyg för utvecklingen av ett långsiktigt hållbart jord- och skogsbruk. Men 2018 fällde EU-domstolen ett avgörande som skapade stor förvirring och lade hinder i vägen för användningen av dessa tekniker i EU. I den nu aktuella rapporten konstaterar kommissionen att EU:s lagstiftning på detta område är föråldrad, ett nytt regelverk behövs för de nya teknikerna.

Med anledning av rapporten ordnade KSLA ett seminarium kring gensaxen den 11 maj. Gunnela Ståhle blev ombedd att presentera konsumenternas syn på frågan. Styrelsen har med anledning av detta formulerat sin position i frågan.

- Konsumentstudier visar att konsumenterna fortfarande känner oro över vad tekniken kan innebära för miljö och hälsa. Men allt fler ifrågasätter resultatet av förändringar i genuppsättningen snarare än vilken teknik som använts. Man vill ha märkning för att kunna välja.
- Försiktighetsprincipen måste gälla vid tillämpning av genteknik. Det måste fastställas hur försiktighetsprincipen ska utformas, tillämpas och kontrolleras. Det innebär också att forskning och tillämpning måste underställas insyn och kontroll.
- Att genteknik klokt och ansvarsfullt använd kan bidra till ökad hållbarhet i livsmedelsproduktionen. Det är förväntade och uppnådda resultat som bör värderas och inte vilken teknik som används.
- Lagstiftningen inom EU bör anpassas till ny teknik. CRISPR/cas 9, gensaxen, är ett verkningsfullt hjälpmedel som kan bidra till en hållbar livsmedelsproduktion.
- Patent på växt- och djurmaterial bör inte tillåtas. Odlare bör ha rätt till utsäde.
- Den fortsatta utvecklingen bör syfta till balans mellan aktörer på marknaden, med speciell hänsyn till stora företags roll. Befintliga genetiska resurser och biologisk mångfald måste bevaras
- Genteknik på djur kräver speciellt stor respekt och hänsyn. Genomkartläggning är givetvis tillåten för att effektivisera aveln

Det är viktigt att förstå att den infekterade debatten och EU:s strikta regelverk beror på tillämpningen av GMO, där stora kemiföretag utvecklat grödor, som är resistenta mot företagets

bekämpningsmedel, diskussion kring patent och makten över maten. Svenska mejeriföretag, slakterier och äggpackeriföretag, Svenskt Sigill har än så länge förbud mot GMO i foder, som framför allt avser proteinråvaror som sojamjöl. GMO är inte tillåtet i ekologisk produktion.

Dialog är aldrig fel

Vi Konsumenter har sedan förra hösten samarbetat med djurskyddsorganisationerna, Världsnaturfonden WWF och Naturskyddsföreningen kring att Sverige ska behålla kravet på att kor som hålls för mjölkproduktion ska hållas på bete sommartid. Senast tog Gunnela upp frågan på Djurskyddet Sveriges djurskyddskonferens den 28 april med hänvisning till den konsumentstudie som genomfördes i slutet av februari (se nyhetsbrev april). På konferensen redogjorde också Svensk Dagligvaruhandel för att man stöder beteskravet, som ett viktigt mervärde för svensk matproduktion, inte bara mejeriprodukter. Åsa Domeij, Axfood framförde detta i en krönika i Fri Köpenskap. Ett nätverk av några mjölkproducenter, som kallar sig Vi Producenter, som vill avskaffa beteskravet, kontaktade Gunnela och ville ha ett möte. VK och några av djurskyddsorganisationerna tackade ja. Dialog är aldrig fel. En timme innan planerat möte, ställdes det in av Vi Producenter. Med hänvisning till VK:s verksamhetsberättelse ansåg Vi Producenter att World Animal Protection, Sverige, Djurskyddet Sverige, Svenska djurskyddsföreningen, Djurens Rätt, Compassion in World Farming, Sverige, Naturskyddsföreningen och WWF att "deltagarna i den gruppen är ju direkt mot animalieproduktion och därmed egentligen ointresserade av vad god djurvälstånd är."

Påminnelse om medlemsavgift

Ni som redan betalt tackar vi. Medlemsavgiften till föreningen Vi Konsumenter **250 kr betalas till postgiro 41 80 03 -0** eller **Swish 123 345 1804**. Glöm inte att ange avsändare och gärna mail-adress. Vi tackar för ert stöd. Allt arbete inom föreningen sker på frivillig basis, men vi är beroende av medlemsavgifter för att kunna ordna seminarier i aktuella ämnen och vara på plats där besluten tas.

Gunnela Ståhle
Mariell Juhlin
Christina Möller
Carina Lundgren
Sören Persson
Inger Helgesson